

COMMISSIEDEBAT DATACENTERS 21 APRIL

Op 21 april spreekt uw commissie over datacenters. De waterschappen brengen graag een aantal punten onder uw aandacht.

Tijdelijke stop

Er komt een tijdelijke stop op de bouw van nieuwe megadatacenters, besloot minister De Jonge n.a.v. de discussie over de omvang en de impact op het energienet en de roep om meer 'regie' vanuit het Rijk.

Het kabinet werkt aan beleid voor dit soort datacenters en wil met dit besluit voorkomen dat er nieuwe bouwplannen komen. Als onderdeel van de aanscherping wordt onderzocht of hyperscalers (datacenters die speciaal gebouwd worden voor de servers van techreuzen) voortaan alleen nog aan de kust kunnen worden gebouwd, waar ze kunnen worden aangesloten op windenergie. Alleen bouwaanvragen voor datacenters van 10 hectare of meer en een elektriciteitsaansluiting van 70 megawatt of meer worden voorlopig niet meer in behandeling genomen.

Water en bodem sturend

Waterschappen zijn blij met de passage in het coalitieakkoord dat water en bodem sturend worden bij ruimtelijke planvorming. Waterschappen worden daar eerder bij betrokken en de watertoets krijgt een dwingender karakter.

Omdat datacenters ingrijpende gevolgen voor het waterbeheer hebben, zijn waterschappen terughoudend tegenover de bouw van grootschalige datacenters. De tijdelijke bouwstop op

datacenters is wat de waterschappen betreft een mooie eerste casus om hieraan invulling te geven. Het gaat daarbij om de volgende zaken:

- effecten voor de waterveiligheid: door de bouw van datacenters neemt de economische waarde in een gebied toe. Dit betekent dat er een nog veiligere, sterkere en dus ook duurdere dijk nodig is om het gebied te beschermen en dat er mogelijk ook aanpassingen nodig zijn aan de ruimtelijke inrichting. Bijvoorbeeld ophogen of compartimenteren.
- effecten voor de watervoorziening: een datacenter heeft veel koelwater nodig. Dat lijkt in een land als Nederland geen probleem, maar wat de droge zomers van 2018, 2019 en 2020 hebben laten zien is dat de beschikbaarheid van (zoet)water onder druk staat. In een gebied waar natuur en landbouw al veel water vragen en het drinkwaterbedrijf moeite heeft om de watervorraden op orde te houden, is een grote nieuwe watergebruiker een hele uitdaging voor de waterverdeling.

Worden andere sectoren niet de dupe van de komst van een datacenter?

- effecten voor de waterkwaliteit: omdat het opgewarmde koelwater weer terugstroomt naar het oppervlaktewater, stijgt de watertemperatuur en verslechtert de waterkwaliteit. Natuurlijke organismen

verdwijnen, algensoorten krijgen de overhand en de waterkwaliteitsdoelen uit de Kaderrichtlijn Water raken uit zicht.

Worden al deze 'wateraspecten' meegenomen in het nieuwe beleid t.a.v. datacenters?

Waterschappen betrekken

Tot nu toe werd bij bouwplannen nog te veel geredeneerd vanuit de maakbaarheid van onze leefomgeving en werd er te weinig gedacht vanuit de eigenschappen van het water- en bodemsysteem. Water is nog te vaak sluitstuk bij de planvorming. Dit kan leiden tot verkeerde ruimtelijke keuzes, bijvoorbeeld door woningen en bedrijvigheid te plannen op plekken waar de bodem sterk daalt of de kans op wateroverlast en overstromingen groot is. Dit kan leiden tot onnodig dure investeringen en/of extra beheer- en onderhoudsmaatregelen achteraf.

Maar ook door datacenters toe te staan op locaties waar onvoldoende koelwater aanwezig is. In dat opzicht is de gedachte van de minister om datacenters langs de kust te concentreren nog niet zo gek.

De waterschappen willen daarom vooraf betrokken worden bij bouwplannen. In veel gevallen gebeurt dat gelukkig al.

Gemeenten en provincies hoeven besluiten rondom bouwplannen niet alleen te nemen, de expertise van de waterschappen is aanwezig en beschikbaar.

MEER INFORMATIE:

Tessa Maas

06 51 38 24 90, tmaas@uvw.nl